

PÆDAGOGISK TILSYN.

Daginstitutionerne i Syddjurs kommune.

2012.

INDHOLD:

- Principper og rammer for pædagogisk tilsyn i Syddjurs Kommune.
- Tilsynsrapport for Børnehuset Ådalen.

Principper og rammer for pædagogisk tilsyn i Syddjurs kommune.

Syddjurs Kommune er - jf. Dagtilbudslovens § 5 - forpligtet til at føre pædagogisk tilsyn med alle dagtilbud, oprettet efter Lov om dag-, fritids- og klubtilbud m.v. for børn og unge.

Tilsynet omfatter alle dagtilbud, hvori der indgår kommunal finansiering. Dagtilbudschefen har ansvaret for, at tilsynet gennemføres.

Tilsynet sker i samarbejdet med de lokale ledere og ekstern konsulent Merete Lorentsen, ML-Consult.

Tilsynet med institutionerne/afdelingerne skal foregå dialogbaseret og sikre den fortsatte pædagogiske og kvalitative udvikling af praksis. Tilsynet sker i en kvalificeret dialog på tilsynsmødet mellem medarbejdere, leder, bestyrelse og tilsynsførende.

Tilsynet fungerer desuden som Byrådets kontrol af, at det enkelte dagtilbud tilgodeser barnets behov for trivsel, udvikling og læring i et trygt miljø, der tager hensyn til det enkelte barns alder og modenhed.

Ved fastsættelse af rammer og principper for det pædagogiske tilsyn lægges der vægt på, at det kommunale tilsyn med dagtilbuddene blandt andet skal medvirke til, at dagtilbudschefen og Byrådet får et fælles billede af dagtilbuddets pædagogiske kvalitet, samt hvilke udviklingsmuligheder der er for den fortsatte opgaveløsning.

Følgende inddrages som grundlag for tilsynet.

Kommunale værdier:

- Åbenhed
- Udvikling
- Respekt
- Kvalitet

Politikker:

- Den sammenhængende børnepolitik
- Aftale mål / institutionens egne mål
- Mad og motionspolitik
- Retningslinjer for obligatorisk sprogstimulering af tosprogede børn i Syddjurs kommune.

Dagtilbudslovens Mål og rammer:

Af Dagtilbudslovens § 5 fremgår følgende:

"Kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med indholdet af tilbuddene efter denne lov og den måde, hvorpå opgaverne udføres, herunder at de mål og rammer, der er fastsat efter § 3 efterleves".

Stk.2. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte og offentliggøre rammerne for tilsynet".

Det er Byrådet, som inden for dagtilbudslovens rammer beslutter, hvordan tilsynet skal tilrettelægges og udøves.

Tilsynet skal omfatte både indholdet af tilbuddet og den måde, hvorpå opgaven løses. Byrådet har pligt til at føre tilsyn med, at dagtilbuddene er egnede til ophold for de børn, som tilbuddet er bestemt for, og at opgaverne løses med det indhold og den kvalitet, som kommunen har fastsat.

Byrådet skal påse, at personalet har de fornødne kvalifikationer til at kunne opfylde målsætningen og den kvalitet, som Byrådet har fastlagt. Tilsynet er den kommunale myndighedskontrol med kvaliteten af de kommunale ydelser.

Det fremgår ikke af lovgivning og vejledning, hvor ofte tilsynet skal gennemføres, men vejledningen beskriver, at Byrådet løbende skal påse, at det enkelte dagtilbud reelt påtager sig de opgaver, som kommunen har fastlagt i de opstillede mål og rammer, og at opgaverne løses på en sådan måde, at de vil opfylde de opstillede mål.

Tilsyn med det pædagogiske indhold i dagtilbuddene i Syddjurs Kommune.

Ved udøvelsen af det pædagogiske tilsyn anvendes et koncept med følgende overskrifter.

- Generelle dataoplysninger
- Ledelse, personale, bestyrelsesarbejde(drøftelses pkt. inden tilsynsmødet og på tilsynsmødet)
- Forældresamarbejde
- Pædagogisk praksis
- De pædagogiske læreplaner, herunder BMV
- Sproglig indsats og vurderinger, herunder de tosprogede børn
- Andre kommunale aftaler/indsatsområder

Pkt. besvares på et udsendt spørgeskema.

Det pædagogiske tilsyn udføres på følgende måder:

Der gennemføres et udviklingsorienteret tilsyn i alle institutioner. Tilsynet udføres i en 2 trins model, hvor første del af tilsynet er et besøg, og anden del er et tilsynsmøde.

Tilsynet indeholder både den kontrolmæssige, men også den udviklingsorienterede dimension, der sikrer kvaliteten af det pædagogiske arbejde.

Tilsynsbesøget skal bl.a. opfattes som en mulighed for at få kvalificeret sparring og dialog om opgaveløsningen.

Det vil samtidig give lederen mulighed for at evaluere, om de valgte pædagogiske metoder giver den ønskede effekt og opfylder de mål, der er sat for det pædagogiske arbejde.

Planlægning, rammer og frekvens for dialogbaseret tilsynsbesøg

I alle dagtilbud aflægges tilsynsbesøg hvert andet år. Planlægning og ansvaret af tilsynsbesøget varetages af ekstern konsulent, som ligeledes har ansvaret for udarbejdelse af tilsynsrapporten.

Før det planlagte pædagogiske tilsynsbesøg har den tilsynsførende forberedt mødet bl.a. via:

- Dagtilbuddets hjemmeside
- Dagtilbuddets pædagogiske læreplan
- Data indsamling via udsendte spørgeskemaer
- Tilsynsrapporten fra foregående år.

Følgende elementer vil indgå i besøget på institutionen og på tilsynsmødet.

- Er der overensstemmelse mellem værdier, mål, læringsmiljø og den pædagogiske praksis.
- Er dagtilbudslovens § 8 stk.2,3, 4 og dagtilbudslovens § 9.stk.2 og 3.opfyldt.
- Er der overensstemmelse mellem den fysiske indretning – ude som inde – og læringsmiljøet.
- Tager den fysiske indretning ude som inde højde for, at der kan skabes plads til børnenes leg og spontane aktiviteter.
- Er dagtilbuddet et sted, hvor børnene respekteres, trives, er trygge og glade for at være og mødes ud fra et inkluderende og anerkendende tankesæt.
- Er det pædagogiske tilbud relevant i forhold til den aktuelle børnegruppe.
- Er der en vekselvirkning mellem planlagte og spontane aktiviteter. Er der nedskrevne strukturerede forløb.
- Personaleforhold, bl.a. fordelingen mellem pædagoger og pædagogmedhjælpere.
- En samlet vurdering af dagtilbuddets pædagogiske virke.
- Er der særlige områder som dagtilbuddet skal arbejde videre med til næste pædagogiske tilsynsbesøg.

- Opfølgning på henvendelser fra forældre, ansatte eller andre samarbejdspartnere.
- Projekter og udviklingsarbejde.
- Deltagelse i kompetence og udviklingsforløb.

RAPPORT.

Institution: Børnehuset Ådalen
Adresse: Kløvevej 1, Skørting
Hjemmeside: Syddjurs kommune
Telefon: 86974511
Leder: Susanne Andersen.

Tilbudstype/lovgrundlag: 0-6 års institution/Dagtilbudsloven

Antal pladser:
87 børnehavebørn
15 vuggestuebørn

Antal ansatte og personalets sammensætning:

8 pædagoger	238 timer
3 pædagogmedhjælpere	94 timer
Kontor medarbejder	8 timer
1 leder	37 timer

Dato for tilsyns besøg: Fredag den 20. januar - 2012.

Dato for tilsynsmødet: Onsdag den 15. februar - 2012.

Tilstede ved mødet: Susanne Andersen Institutionsleder, Charlotte Glavind pædagog, Rikke Vand Andersen PAU, Sanne Sørensen pædagog, Martin Lyngby Larsen Forældrebestyrelsesrepræsentant.

Tilsynsførende:

Pædagogisk konsulent
Merete Lorentsen
ML-Consult
Østergårdsparken 31, Ugelbølle
8410 Rønne
Mobil: 28476304
Mail: ml-consult@lite.dk

○ **Tilsynets vurdering og opsamling.**

ML-Consult har på vegne af Syddjurs Kommune foretaget et pædagogisk tilsyn i Børnehuset Ådalen. ML-Consult er kommet frem til følgende vurdering på baggrund af datamateriale fra institutionens hjemmeside, dataindsamling fra udsendte spørgeskemaer, 5 timers observationer og et afholdt tilsynsmøde.

Institutionen er 30 år gammel og har indenfor de sidste 6 år været igennem en omfattende forandring både i forhold til de fysiske rammer og det pædagogiske indhold.

Tidligere bestod institutionen af børnehavegrupper og en SFO. I dag rummer Børnehuset Ådalen en vuggestuegruppe, to børnehavegrupper for de 3-4 årige og en gruppe for de 5-6 årige børn.

I 2005 blev der ansat ny leder, hvilket har været medvirkende til, at der er sket store forandringer på de fysiske og de pædagogiske rammer.

I forbindelse med lederskiftet har der været behov for at justere og revidere pædagogisk praksis, værdigrundlag, organisering, økonomi og administration, men ikke mindst renovering af de fysiske rammer inden døre.

Institutionen fremstår i dag, imødekommende, lys og åben og med en indretning, der er med til at understøtte børnenes udvikling, læring og trivsel.

Tilsynet oplever børn, som virker glade, trygge, initiativrige, spørgende og åbne. På tilsynets besøgsdag var det bl.a. legetøjsdag. Børnene er gode til at vise interesse for hinandens legetøj vil gerne dele og leger i smågrupper. De er selvhjulpne både i forhold til leg men også i garderoben og i spisesituationen.

Personalet har sammen med leder været igennem en langvarig udviklingsproces, hvor leder bevidst har arbejdet på at sikre personalets inddragelse og medbestemmelse. Fokus har været at arbejde med et andet børnesyn, og der er bevidst arbejdet på at udvikle den pædagogiske praksis.

Institutionen er gået fra regelstyret pædagogik til at arbejde fagligt og professionelt med pædagogisk udvikling.

Tilsynet vurderer, at medarbejderne udviser respekt, empati og omsorg samtidig med, at de tager barnets initiativ og udsagn alvorligt, hvilket tilfører ny viden til barnet.

Tilsynet oplever en institution, der er: Meget skriftlig, bevidsthed på at udvikle pædagogikken, reflekterende og stor bevågenhed på at udvikle og skabe kvalitet i kerneydelsen.

Personalet og leder arbejder processtyret og skaber ejerskab, selvudvikling, og de har opnået en fælles forståelse som grundlag for deres daglige arbejde. Der er opmærksomhed på at være på forkant med udvikling og udfordringer.

Personalets teoretiske grundantagelser tager sit udgangspunkt i Berit Baès anerkendende tilgang med ligeværd og respekt for det enkelte barns kompetencer og personlighed.

Dette opleves tydeligt i samværet mellem barn og voksen, hvor også ICDPs grundprincipper anvendes. Personalet har prioriteret at have TID, når barnets afhentes, så forældre kan få en kort orientering om, hvordan dagen er gået for deres barn.

Leders stil er uddelegering af ansvar og medbestemmelse. Leder er lyttende overfor personalets ønsker og behov. Personalet har oplevet, at de i kraft af de mange nye udfordringer har oplevet større arbejdsglæde, fået større råderum og mere anerkendelse for deres profession. En del af personalet har været ansat i institutionen i mange år, men oplever at de nu konstant udfordres og derved har udviklet sig selv i takt med institutionens forandring og udviklingstiltag.

Leder har en personlig og individuel tilgang til personalet, bl.a. når der gives feedback.

Der justeres ind til den enkelte pædagogs læringsstrategi, og feedbacken opleves positivt og konstruktivt.

Tilsynet oplever, at kulturen i institutionen er: Åben dialog, let stemning med grin og latter, rummelighed både socialt og fagligt og lyst til at udvikle sig sammen.

Tilsynet vurderer, at der i organiseringen af de arbejdsmæssige rammer og lederstil er stor mulighed for kommunikation, refleksion samt samarbejde på et meget højt fagligt niveau. Informationsniveau og informationsmængde til forældre og personale er løbende til drøftelse og vurdering. Mødeformer er justeret efter personalets ønsker og behov, så det giver mening og skaber et større fagligt udbytte.

Bestyrelsen er optaget af, hvordan der kommer mere dialog med forældrene. Bestyrelsen har tanker om forskellige dialogformer og brug af digitale medier for at fremme dialogen med forældrene. Til arrangementer er der stor tilslutning fra forældrene, stor deltagelse i udarbejdelsen af kostpolitik og i forarbejdet omkring oprettelse af vuggestuegruppen.

Institutionen har mange kvadratmeter under tag, og det kræver at personalet placerer sig strategisk i

forhold til, hvor børnene vælger at være. Tilsynet vurderer, at de mange grupperum og andre legerum giver børnene mange valgmuligheder, men stiller også krav til personalet om et godt overblik.

I de fleste rum er indretning og materialevalget udfordrende, og der er tænkt meget over, hvordan der skabes det bedste læringsrum, alt efter børnenes alder og interesse. Rummene ændrer sig og indrettes løbende efter børnenes interesser og behov.

Tilsynet vurderer, at der er høj grad af sammenhæng mellem de pædagogiske læreplaner, institutionens værdigrundlag, pædagogiske strategier, at der arbejdes fokuseret med evalueringsmodeller og der reflekteres over praksis, som efterfølgende justeres.

- **Opfølgning på tidligere tilsyn.**

Der har ikke tidligere været tilsyn.

- **Fysiske rammer.**

I kraft af institutionens store areal både ude og inde er det en udfordring at bevare et godt overblik. Dette imødekommes ved at strukturere gruppeaktiviteterne, og at der arbejdes med børn i små grupper. Det stiller krav til den voksne om alene arbejde, hvilket ses og opleves som en naturlig del af pædagogarbejdet i institutionen.

Den nyindrettede vuggestuegruppe har i sin indretning sikret et spændende og udfordrende læringsmiljø. Der er god gulvplads, der er vinduer i øjenhøjde, så der er kig ud i verden, og grundprincipperne for at skabe trivsel og udvikling er til stede.

Der er tænkt meget i børneperspektiv i badeværelse og krybberum. Spejl og vask i børnehøjde, muligheder for børnene selv kan kravle op mv..

Legepladsen indeholder gode muligheder for fysiske lege, rollelege, gyng, cykle osv.. Der er lagt vægt på spiselige vækster, så børnene kan smage og lave forskellige produkter.

Der er en pædagog, der primært har ansvaret for at der sker udvikling af læringsmiljøet på legepladsen, og institutionen er i gang med at uddanne 2 pædagoger, så de kan få Det Grønne Flag.

Der er varierede muligheder for alle aldersklasser ved brug af skoven og bålpladser der kan anvendes flere steder på udearealet. Skolens boldbaner støder op til legepladsen, hvilket også giver mulighed for de større børn. Institutionen har også en bus, som bruges til at se verden udenfor Skørring.

- **Pædagogisk læreplan.**

Tilsynet vurderer, at Ådalens Pædagogiske læreplaner er et omfangsrigt og meget detaljeret materiale. Materialet fremstår med en forståelse for at skabe helhed mellem lovgivning, virksomhedsplan, handleplaner og aftalestyringen med Syddjurs Kommune.

Personalet har i en langvarig proces arbejdet målrettet med at overveje principper, værdier og mål for deres pædagogiske praksis.

Dette arbejde har resulteret i et skriftligt materiale, som er meget konkret, beskrivende og gennearbejdet. Der er en bevidst tilgang til evalueringsmetoder, og der er vurderet hvilke forskellige modeller, der skal anvendes i forhold til hvem, og hvad der skal evalueres.

Der er udarbejdet individuelle læreplaner for de forskellige børnegrupper, hvor der tages udgangspunkt i børnegruppens behov. Under hvert L.P.'s tema er der beskrevet, hvordan børn med særlige behov sikres trykthed, udvikling og læring. Der er lagt en fremadrettet udviklingsplan over, hvilke temaer der

skal arbejdes med, og hvordan de skal evalueres og dokumenteres.

Der er udarbejdet L.P. for de 0-3 årige, som indeholder alle 6 L.P.'s temaer, og som tages i brug, når vuggestuen starter den 1. februar 2012. Som forberedelse til at skulle modtage vuggestuebørn tog personalet afsæt i Lise Almanns videofilm "Indlært hjælpeløshed" som inspiration til arbejdet. Udover den overordnede læreplan udarbejdes Barnets Bog, især på børn med særlige behov, hvor barnets kompetencer beskrives ud fra de mange intelligenser. Bogen bruges som et arbejdsredskab, så barnets læringsstil, kompetencer og viden drages ind som et udviklingsredskab til pædagogen og forældrene.

Kendetegnende for leder og personalets tilgang til læring er et ønske om at sikre kvalitet og udvikling og at skabe sammenhæng mellem det skrevne, og det der reelt sker i hverdagen. Der er nysgerrighed og stort faglig interesse i at se på det enkelte barns læringsproces, på den voksnes rolle og på hvilke forskellige evaluerings- og dokumentationsmetoder, der skal anvendes.

Konkluderende har leder og personale en meget grundig tilgang til deres arbejde, en stor grad af refleksion, megen skriftlighed og en struktur og systematik, som i sin helhed sikrer, at der er et overblik på alle niveauer.

Af evalueringsmaterialer anvendes: TRAS, Ministeriets sprogvurderingsmateriale, Sprogpackens materiale, SMTTE model, Marianne Hedegård, Fotos og Barnets Bog.

- **Medindflydelse og kommunikation, organisatoriske og personalemæssige forhold.**

Personalet har i kraft af lederskifte og omstrukturering været i en lang udviklingsproces, som har styrket samarbejdet og den enkelte medarbejders selvudvikling. Den enkelte medarbejder oplever stor grad af medbestemmelse og indflydelse på opgavernes indhold og vil gerne føres ad nye veje. Da hver gruppe selv planlægger indhold ud fra en overordnet ramme, er der stor grad af ansvar for indhold og udførelse.

Personalet vil gerne udfordres og er opsøgende på ny viden. Leder har siden sin start haft mange nye tiltag og har stadig mange udviklingspunkter for institutionen. Tilsynet oplever, at dialogen mellem leder og medarbejdere er præget af åbenhed, humor og lysten til at ville udrette noget sammen. Der er stor fleksibilitet, og der er skabt en kultur, hvor der er åbenhed overfor hinandens praksis, og hvor uenigheder tages op positivt og konstruktivt. Der er et stort ønske om at vægte relationen blandt de voksne, da personalet mener, at det har en værdifuld betydning for kvaliteten af læringen, samværet og pædagogikken.

Da det er et stort hus, er der til stadighed nysgerrighed på, hvordan kommunikation, møder og planlægning kan afvikles bedst muligt.

- **Sprog, tryghed, trivsel, læring, udvikling.**

Institutionen har som udgangspunkt for sit sprogarbejde inddraget teoretisk viden. Der anvendes udviklingsbeskrivelser på, hvordan de vil arbejde med den sproglige udvikling, og hvilke elementer sprogarbejdet skal indeholde på de forskellige alderstrin. Der er taget udgangspunkt i, at børn generelt læser og skriver dårligt jvf. diverse undersøgelser, og at sproget er en forudsætning for læring. Institutionen har derfor valgt at tage TRAS på alle børn for at sikre tidlig sprogindsats, og der suppleres med ministeriets sprogvurderingsmateriale. Der er udarbejdet målbeskrivelse for de tosprogede børn og for de 0-2 årige vuggestuebørn.

Sprogarbejdet organiseres generelt i mindre sproggrupper, og der er uddannede sprogvejledere i institutionen. Der er indrettet et sprogum, hvor der er mange sprogmaterialer, sprogvurderingsmaterialer, bøger og kufferter med inspiration til sprogarbejdet.

I institutionen vægtes det sproglige udtryk ved synligt at sætte ord/billeder på kasser, inspirerende vægdekorationer osv..

Den voksnes tilgang i situationer er understøttet med tydelig kropssprog, berøring eller konkrete med henblik på at ville tilføre ny viden til barnet.

I situation ved bålplads er der i kommunikationen mellem personale og børn respekt og indlevelse, og der stilles mange åbne spørgsmål. Pædagogen udvider barnets sprogforståelse ved at udvide dialogen til at handle om mere end den aktivitet de er sammen om.

I en af grupperne leges meget drenge/drenge i den frie leg. Deres kontakt /kommunikation er kropslig og fysisk. Små dask, skub og korte og aggressive korrigerende sætninger. Der bliver i disse situationer grebet ind af en voksen, som anviser og vejleder til en mere konstruktive kommunikation, så legen får en mere positiv udvikling. I andre drengegrupper er de optaget af computerspil, hvor der ses nærvær, interesse og samspil. En anden drengegruppe er i gang med at save, hvor de hjælper og støtter hinanden, med gode råd.

Tilsynets vurdering.

Tilsynet vurderer, at børnene virker fortrolige og trygge ved de medarbejdere, de er sammen med. Børnene søger personalet både i kommunikation og rent fysisk (sitter på skødet ved højtlesning). Alle børn bevæger sig naturligt og trygt rundt i lokalerne/legepladsen og finder det legetøj, de gerne vil lege med. De er selvhjulpne og indgår i gode legerelationer med hinanden. Tonen blandt børnene er anerkendende og nysgerrig. De kan tydeliggøre deres intentioner og ønsker overfor hinanden f.eks. ved at hjælpe hinanden i garderoben.

Tilsynet anbefaler følgende udviklingspunkter:

- Det er et stort hus med mange rum, og det kræver at de voksne placerer sig, så de kan indgyde tryghed og nærvær i de perioder, hvor der ikke er konkrete aktiviteter i gang.